

Apstiprinājums:

„Baltijas Semkopja“ Administrācija, Ār-Rīgas Rasku-celā № 14, Puhzīšu Gederta un beedna grammatu-bodē. Bejtam Rīgā: Altberga un Kapteina grammatu-bodis. Zitās pilkšētās: wifās grammatu-bodis. Uj laukem: pee pagastu-waldem, mahzitateem, skolotajeem, 2c.

9. gads.

Rīgā, 26. janwarī.

Makša ar peefahstīšanu par pasti:

Ar Peelkumu: par gadu 3 rubl., bej Peelkuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Peelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Peelkuma 85 kap.

Makša ekpedizijā un grammatu-bodis fanemot:

Ar Peelkumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Peelkuma 1 rubl.
Ar Peelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Peelkuma 55 ap.
Peelkums ween par gadu 1 rubl. 50 t., par 1/2 gadu 80 kap.

Sludinājums, 8 kap. par sīku rakstu rindinu, nem pretim S. Allunans, Jelgawā; Deepinā, Zehņis; S. Segalls, Bauslā, un administrācija, Rīgā.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekpedizija atronahs Ār-Rīgas Rasku-celā Nr. 14.

Saimnezības nodala.

Saimnezības ehku mehri.

Labības un feena sīkluhri.

Wīnu platums 12 lihds 18 arsch., augstums lihds 4 un 6 arsch.; wahrtu platums 5, augstums 4 jeb 6 arsch. Grihdu der pazelt pahr weetas horifontu 1 lihds 1 1/2 pehd. augstā. Sīho sīkluhri leelums atkarohs no wīnās ufglabajama krahjuma leeluma.

Pee kraufšanas labjāhm famihra feena ee-eet kub. fāshenā no 36 lihds 40 pudu; bet ja feenu ar gidraulisku spēstāwu fāspēsch, tad kub. fāshens fwer lihds 400 pud. Weenā kub. fāshenā ee-eet mahrzīnu: kweefschu un rudsu kuhlās: labi augušču . . . 67
" " " " weldrainu . . . 60
" " " " teowfalmāinu . . . 74
meeschu un ausu kuhlās: labi augušču . . . 74
" " " " weldrainu . . . 67
" " " " teowfalmāinu . . . 81
Garfuhlu 60
kweefschu un rudsu fālmū 40
ausu fālmū 44
meeschu fālmū 33

Labības flehts.

Wīnās platums lihds 4 fāsch. un latra behnina augstums lihds 9 pehd.; logus peeklahjigā augstumā wajaga tāst, zil ween eespehjam; wīnu platums 2 pehd. un augstums 1 pehd. Trepju platums 5 pehd. Weenā kub. arschinā eet:

Rudsu miltu	8 1/2 pud.
klīju	7 "
ekjās rauschu	6 1/6 "
eefala	4 "

Redus pagrabs un peena glabatāwa.

Preekšč 100 gowim peeteel 9 kw. fāsch. leelas peena glabatāwas un tikpat leela pagraba.

Mehslu pahrlabofšana zaur gipfi.

Dauds reis jau iraid rakstis un runats par gipfes spēhku, tiklu tilohm jau aprahdita gipfes eespehja wistin uš abholina lauka. Jaunakā laikā iraid atkal isdariti fāshādi ismehginājumi: Uš fēschu peeaugušču gowu lopu un weena sīrga mehfleem tika il pahrdēnas 1 1/2 stopa gipfes islāstis starp mehfleem un pehž tam, kad tee tšhetras nedēlas laidarā bij isgulejušēes, iswēsi uš lauka. Mehslus isgohja tšchuhstu weidigās lihsumās un kahdu dalu ta pašā lauka nomehslōja ar tikpat beesu kahrtu fuhdu, bet ar tahdeem, kuri nebij tikufchi aplāstīti ar gipfi. Zaur rudent isstātijahs selmenis tanis weetas, kur bij mehslots gipfeteem mehfleem, dauds trefnāts un tumšhāki sākch. Pawafari bija ar gipfeteem mehfleem fuhdotās weetas wehl dauds labal redsamās, labiba bij garaka un resnākem fālmeem, nekrita weldrē, wahrpas un graudi bij dauds pahrahi, nekā zītās weetas. Nahlamā gadā sīho sīrehli apsehja ar aushām un ahbolinu. Ari aushās bija tanis weetas, kur ar gipfeteem mehfleem fuhdots, dauds labakās un fmagakās nekā zītās weetas. Bet it ihpāchi israhdija gipfete mehslī fawu spēhku uš ahbolina. Pirmā plauja fāfneedsa augstumu no 18 zelu un auga til trefni, ka weetāhm krita weldrē; ari atahls sājōja sīpri un fāfneedsa augstumu no 12 zelu. Uš fāchi ahbolina lauka pahrejo dalu, kur bij mehslots tālai ar stāla mehfleem ween, kuri nekā ar gipfi pahrlāstīti, palika ahbolināsch til masā, ka gandrihs newareja noplaut, pat fehllas tanī gabalā neigatāwōjahs, tadēht ka ahbolināsch neisāuga garakā par 3 zelahm. No sīheem un ziteem teem lihdsigēem ismehginājumeem fāldri redsamās, ka fāshāda gipfes isleetaschānās wihje loti eeteigama.

Peterfiljes preekšč seemas.

Neweens stahds gan nan preekšč kulkās wajadīgāks, kā peterfiljes, tapehž ka supahm un dauds ziteem ehdeeneem bej peterfilju peelkīschānās truhstī wajadīgās gorschās. Namehr seme naw aismigufe un fāsalufe, tikmehr war lapas arweenu laukā ušturet; bet bahrgā seemas laikā daudreis sīpri ween fājuhtams peterfilju truhkums. Lai nu sīho truhkumu waretu nowehrst, tad rudenās fāknēs eedehtā pagrābās sīmiltis, kur tahm drihs ween eerodahs jaunās lapinās. Sīhīs lapinās gan ir mihstās, bet tahm naw tahs smarschās, kahda fāulē augušchāhm lapināhm. Tapehž daschās fāimnezībās peterfilju fāknēs eestahda podās un tos noleek gāschā weetā, kur fāknēs newar isfakt. Ar to nu gan peeteel preekšč masās fāimnezībās, bet kur leelaka fāime, tur drihs ween eeradīfēes peterfilju truhkums. Lai leelakai fāimei seemā peterfilju nepeetruhtu, tad dara tā: Nem kahdu fāsti jeb mužu (peem. sīku mužu) un fāurbj fāhnds ar swāhrpstu wairāf zaurumu, kas kahdu pehdū zits no zita atstātu. Tad uš muzās dibina usber 6 zeli beesu kahrtu semes un eebahsch pa apāschējeem zaurumeem wefelas un spēhzigās peterfilju fāknēs ar galwahm (laksteem) uš abru. Pehž tam usber semi lihds otreem zaurumeem, eebahsch fāhāds atkal fāknēs un dara tā ar weenu tahlāf uš preekšču, kamehr trauks ir pilns. Wirsejo semes kahrtu nu apstahda wehl ar fālnitem, aplej semi ar uhdēni, ja tā pahr. Fāufa un nostahda tad trauku gāschā weetā, kur fālna neaisker, un kur trauka fāhnus arweenu apgrofa pret gāfimu. Tiklihds ka stahdi top sakt, tad tahds trauks, ko wairāf gadu war leetat, isfkatāhs it smuki. Semes wirskahrtu war ari ar kīplokeem waj ar sīpōleem apstahdit un tā tad seemā ne-truhls ne peterfilju nedf loku.

Padomi fāimnezībā.

Ahbolu ufglabāschānās lihdselkās. Smalki fāmalts gipfīs ir par loti brangu lihdselki israhdīfēes preekšč ahbolu ufglabāschānās. Saprotama leeta, ka preekšč teem jāzem tālai labi, pilnīgi gatāwi un ne-eewainoti ahboli. Ja wīnu mīsa drehgna, tad tā ar fāufu lupatīnu tīhri jānoslauka, jo pee fāufās mīfās smalkēe gipfu putekli til zēfchi nepeelīh, kā pee flāpjas mīfās. Nu eeleek traukā, uš dibenu, kahdus lozīnus, lai augti ne-fāhwešu uš pašā trauka dibēna, kurefch beeschi ween top drehgnīs, eeber tad kahdu zelu beesu kahrtu gipfa, nolāhž sīho kahrtu ar ahbōleem, kureem kahhi uš augfchu un kuri zits pee zita nepeedurahs. Tad ispilda ahbolu starpās un apber ahbolus ar gipfi, noleek atkal weenu kahrtu ahbolu, apber atkal ar gipfi u. t. pr., kamehr trauks pilns. Tā eepalati ahboli ufglabājahs it wefeli un gāhēdi lihds pat pawafarim. Ahbolu trauki wīflabal noleekami fāufā pagrābā jeb wehšā, bet ne aukstā kambārī.

Bumbeeru sīchāhwefehāna pehž Frantschu wihjes. Slāstus bumbeerus nolāupa, eeleek dīkās traukās ar kahteem uš augfchu un apsefch katru kahrtu ar nolāupitāhm mīfāhm, kurāhm wīkwairāf smarschās. Kad pods ir tahdā wihje peepildits, tad uš bumbeereem ušlej kahdu glāhstī uhdēna, lai apāschējā kahrtā nepeezepu glūfchi pee dibina, un reišā ar māiſi eeleek iskurinatā krahfni, no kuras to ari reišā ar māiſi iswēl ahā. Nu mīfās nozem, bumbeerus fāleek uš restem un eestumj atkal sītājā krahfni, lai tee tur wihst. Zaur usspeeschānu ar roku tee nu dabon plānanu formu, eemehž tos pehž tam is notezejuschās fūlās wahritā sīhropā un eeleek atkal krahfni. To atjauno 2 lihds 3 reišās un leek beidjot bumbeereem kreetni noschuh. Tad bumbeerus eepakā fāstēs.

Wefelības padomneeks.

Par kauschu wefelības kopschānu.

(Zurpinājums.)

5.

Ahrstī, kureem wefelības kopschānās isdarīschāna peenahlahs, war tālai pee kreetni audsīnātās, wefelības kopschānās sīnā attīhstītas tautās fāwā darbōschānā uš kreetnu sēkmi zeret. Ja griham, ka ahrstīs teeschām ko kreetnu pašrahdatu, tad jagahda, ka tā no māises ruhpeem butu pilnīgi swābads; ahrstām wājoga but eerehdnim, kuream jāpalīhds bej makšās il katram zilmekam ar wahrdeem un darbeem. Tad ahrstā dīhweš interesēs wāirs nepagehrehš, ka zilmeki butu sīmi, bet ka tee butu wefeli, un wīnāsch publēfēes wīseem spēheem, ka sīmības taptu nowehrstās, sīmību dīhgi isnīhginati, labklāhščānāhs un wefelība weizīnata.

Sīmības rodahs pa leelakai dālai zaur klūhdāhm zilmeka meesīgā un tīlumīgā istureschānā. Pee neprah-tīgās, neapdomīgās dīhweš isnīhstī wīf ahrstu labee padomi; fāshāda dīhwe pīlda tālai apteekaru labatās, padara ahrstu par prāstu amatneeku.

Ko gan palīhds waldības pawehles un preekščrāstī un ahrstā pamahzības wefelībai fāhdīgu eemēslu nowehrščānās sīnā, kad mehš sīhos preekščrāstus un padomus sīngri neispildam? Wefelības kopschānās sīnā neweens newar otra weetu ispildit, sīhe jāstahdā il katram pašchām par fewi, jāispilda il katram waldības preekščrāstī un jāisturahs pehž ahrstu pamahzībahm, ziteem wahrdeem! il katram jādsīhwo prahīgi un jāzenfchāhs ar wīseem spēheem, ka ari wīza lihdsīlsonīs spēhtu tā dīhwo, kā to daba pagehr; jo zaur weenu bada zeeteju un fāleju, nefahtni un nekīli draud sīmtu fahīgu, tīlumīgu dīhwiwahm meefās, tīlumības un fādīhweš sīnā breefmas.

6.

Pīpīgās sehgās, pee kurem ahrsteem un wefelības uštraugu teefahm beeschi ween leela galwās laufsīchāna, rodahs zaur nepareisu kauschu istureschānos. Naw gan leedfams, ka sīho sīmību zehlons mellejams ari daschādās semēs, uhdēns, wehju un laika apstāhlās; bet pee pilnīgi pareisās zilmeku istureschānās neweena sehgā newaretu sīpri isplāitees. Ar nesīnāschānās un kaislības, mahzīzības un gara neattīhstības, nabadsības un nespehžības wairoschānos, wairojahs ari sehgū sīprums un isplātschānās spēhls, wairojahs zilmeku mīrstība, māfīnājahs wefelības uštraugu-teesu un ahrstu preekščrāstī un puhlīnu sēkmes.

No wīfā tā redsam, ka pee isfargāschānās no sehgahm, pee sehgū nowehrščānās no gauschi leela swarā, kā katrīs zilmekās dīhwo un uswedahs, kā katrīs wefelības uštraugu-teesu un ahrstu preekščrāstus faprot un ispilda.

Jo wairāf zilmekās panīhžīs un nowahrdīs, jo māfāl tas spēhž sīmībāhm jeb wīnu zehlonēem atturetees preti. Tā tad līpīgu sehgū apkāroschāna eefahlahs it dabīgi, ar nabadsības un truhzības isnīhžīnāschānu, ar kauschu un ihpōschī nabadsīgāko kauschu meesīgu un garīgu apstāhlu pahrlabofschānu.

Pee tam peeder loti dauds un loti māf; bet wīf-pīrnās zilmeku mīhlestība un fapraschāna. Sīhīs dīwās leetas isnīhžina il tīlumeem un tīlumeem wīsu meschōnu bufchānu un nezīlweizību, wīdelelakōs zilmeku attīhstības kaweklus, kas katru sehgū un it ihpāchi katru sīmību wīfādā sīnā pabalsta.

7.

Wefelības uštraugu-teesai jāgreesch uš wīsu wehribā, kas ween meesīgās jeb garīgās wefelības sīnā waretu but fāhdīgs. Bet pee fāshādeem zehlonēem peeder loti dauds. Tapehž tad ari gauschi wajadīgās, ka wefelības dome pašahwetu is daschādeem organeem, kureem wīfāda zilmeku darbība pasīhtāma un kas zaur wīspahīgās wefelības mahzības jeb attīhstības sītem fāwā stārpā

faweenoti. Ta tad weselebas domei wjadsetu pastahwet is ahrsteem, fkolotajeem, walsis amata wihreem, polizisteem u. t. pr.

Augfcha mehs jau peeminejahn, ka weselebas kopuju daribai war tilai tad but ihsta felme, ja laudis ir attihstii, turigi un tikumigi un ja tee lahrtigu dshwiwed. Bet bes tam wehl gauschi wjadstigs, ka weselebas kopfchanas usraugu teefai butu neween rihlodama, bet ari idaridama wara.

Weselebas ministerijas ir attihstias walsis tikpat wjadstigas, la semkopibas, juhras un tirdsneezibas ministerijas. Ja wifas weselebas eestahdes weena ministerija faweenotas, tad darbi eet ahtaal, lahrtigal un teem arweenu bus labaka, pilnigaka felme.

S.

Gemeeli, zaur lurreem zilwefis war fasilint, ka ari paschas flimibas, ir loti daschadas, raugotees pehz zilwefa ahrigeem apstahleem, pehz wiza wezuma, dshumma, meefas stipruma, temperamenta, dshwes wihles, darbofchanahs, pehz wiza stahwofka, kahdu tas dshwes sira eexam, pehz tijibas un eedfintahm ihpafchibahm. Ja firmgalwis dshwotutu tapat, ka fpehka gaddis budams seedorfchs wihrs, tad tas drihs ween kapd eelihstu; bariba, las strahdneefam it deriga, padara mahzitu wihru firmu u. t. pr.

She nu weselebas kopfchanas usdewums ir, katram zilwelam, katrai zilwefu fabeedribas fchirai dot pareiju padomuu, lai il katris butu wesele un lai neweens nenonihstu, hofid neaifeetu; ka il katris fahneegtu fawu dabigo nofehmmuu, il katris ispiditu fawu usdewumuu, ka fpehzigi pehzwahjei rastos, las pastahwibas zihniad islura un fpehzinajahs.

Scho pastahwibas zihniuu zenschahs shehlfirdiba arweenu pamafinat; tomehr zihniifchanahs deht pastahwibas nefad neiffudihis, tilai wehlfada laifdis zilwefi wairis neaplaros zits zita, tee aplaros tilai dabas fpehklus.

(Europal wehl.)

Wifpahriga dala.

Is muhsu apgabala dshwes. (Widsem.)

(Belgum.)

Schis fainneeziabas kludhas usrahdijscheem, butu aplam, wifu wainu usfraut weenigi muhsu semkopjeem, kamehr pa leelakai dalai wainigi ziti zehloni. Waj tad semkopis pateefi neatfihitu, ka wiazsch zaur daschahm tahdahm kludahm mafina tilai fawu labumuu, un atfahitu nedaritus darbus, luru pelaa jau ta pate no femis kriht azis, ja nefas wianu pee ta nefawetu? Ka katrai leetai ir fawis dshlaks zehlonis, tapat ir fchai, un mehs to atrodami jau beeschi muhsu Latweefchu laifkrastis usrahditu. Semkopis ir beeschi ween peefpeests taifit kludhu, pat ja wiazsch to par aplamuu atfihitu.

Lai fadabutu wjadstigo naudas summu, semkopjam loti taupigi jadshwo un jafargajahs no pat wifmafalahm isdoschanahm; bet pee ta wiazsch beeschi pahrfklatahs, un lai tiktu pee wjadstigahs naudas, fahf turet par mos deeneffneeku, apstahda semi nepeeteefofchi, ruhpejahs mas par mehfleem un mafina zaur to semes auglibu. Daschs semkopis ir fahzis pirkt mahjas par dshimtu un malfsa pahri par 300 par dahlderu, pee lam dahlderus tagad dauds knapaki eemehro, neda agraf. Agraki dabuja pirkt mahjas ar peederofchahm ganibahm un meshu, pee lam ganibas un meshu lehti aprehfinaja; tagad turpretim ir semkopis, par rentneeku budams, datu no ganibas un mesha pahrwehrtis tihruma un pehrf mahjas ar loti mas ganibahm, bes kaut kahda mesha. Ka agrateem pirzejeem pirkfchana isnahza dauds lehtaki, ir wifseem pashstama leeta. Teem bija eefpehja daschu atmata, daschu lehtaki eepirktu semes gabalu pataifit par tihrumuu un zaur to wizi pa dalai islihdsinaja augsto pirkfchanas zenu. Tagad ir leelaka dala no ganibahm, kur pat fahle negribaja augt, wif meshi pehz kolu no zirfchanas, azama sem pahrwehrti. Semkopis usnem mahjas, jo kur tad wiazam ar fawu familiju eet, un apnemahs wifseem fpehkeem puhletees, us taupigafu dshwot.

Zahdds apstahlds semkopis ne reti pahrfklatahs un eekriht lehti minetas kludhas. Pee grunteeleka tahda kludha mafal attahfnojama; wiazsch ir nosfehdsis ar fawu leelungu kontraktuu, kas tam, ja ar ne arweenu, taf pa leelakai dalai dod drofchibu wifad leetas, eewehrot fawu labumuu; tam wajaga wifseem fpehkeem dshitees fawas mahjas labot, un kur wajaga, tur nefchelot nedf naudas nedf puhliuu. Pirmis gaddis

finams, tas mafal eemehs, bet pehzal bagotigi atmafahs puhles un isdoschanas augli, fo tas eewahls zaur daschu gadu prahtigu fainneeziibu. Gan teefa, ka zaur pahrafu taupibu pirmis gaddis daschu simtu eetaupija, bet tad fahfa eet arweenu wahjakt un wahjakti, seme noleese, top flikti apstahdata, un pehz noteef, ka eenahfchana pawifam fahfkluhl, un ja semkopis drihs neatfihit fawu kludhu, war leeta wehl fliktatf beigtees. Rentneekem turpretim, es domaju fche priwatmuifchu rentneeku, kroza muifchu rentneeki stahw fchai sira us drofcha pamata, war mafal pahrmest fcho kludhu; wizi ir beeschi pat peefpeesti to taifit. Ka rentneeks war semi labot, ja wiazsch nefina, waj nahfofchu gadu wehl bus tai pascha weeta? Ko tam lihds eetaifit dahrsu, kad tam naw drofchibas, waj wiazsch par fawem puhliweem ari dabus kahdus augtus? Tapat, kas wiazam galwo, kad wiazsch pahrlabos plawas, rafs dahrgus grahwjus, ka tam dos par to pehzal kahdu atlihdsinafchanu? Daschreibutu pamatigi jalabo wezas ehfas, jeb jazel jaunahs wezo weeta, tadehl ka wezahs wairis nefam neder, bet ari to tas neeedrofinajahs darit, jo beeschi ir notizis, ka ja fainneeks patf us fawu galwo zehla ehfas, wiazam pehz notezejufcheem rentes gadeem uslika pahrafu augstu renti. Tas newareja usnemtees malfat augsto renti, atfahja mahjas un praftja atlihdsinafchanu par naudu, luru bija isdewis ehfas zelot. Bet pee aifseefchana tam peefolija glufchi neezigu atmalfu pret to naudu, fo tas patf bija isdewis, ehfas zelot. Ja rentneeks naw meera ar atmalfu, tad tam pawehl ehfas nopkehst un aifwest. Daschs rentneeks usplehsh datu no ganibas, jeb no purwella islaufsch zelum, pataifa par augligu tihrumuu. Tam par to atmalfu, pahrafu renti pa-augstinajot. Pehz par fawem puhliweem wiazam janahs leelafas malfafchana.

Pehdeja laika dauds runa, ka wajagot feht un audset jaunus meshus un taupig wezos. Bet fchoreit tahdas runas wehl neweens neeewehro. Gruntneekem turpretim ari reti eefpehjam audset meshu, jo wiazam no ta pascha semes gabala, luru meshs lihds isaugfchanai eememuu, dauds wairaf jaekem, lai fadabutu leelahs malfafchana; un glufchi wahja sem, fo newaretu art, meshs neaugt.

Gribu peeminet wehl weenu leetu, fo labu laiku tureju par leelu pelnas amotu, no ka pehz daschu domahm wjadstija dabut neween wjadstigahs malfafchana, bet ari drihs nauda eelutees. Ta ir leela linu audsinafchana, gandrihs wifpahr Widsem. Nauda, fo eenehna zaur augstohm linu zenahm, tapat atfal isgabja un tagad, kad linu zenahs ir nofritufchahs un kas sin, waj til abtri pazefsees, nenofriht wis wairis semes zenahs; tahs paleef tikpat augstas, ka tika usdshitas linu zenu gaddis. Daschs netizehs, bet ja wiazsch labi pahrdomahs, tad gan pahrlееzinafsees, ka leela linu audsefchana wifpahrigi leelakai dalai ir bijufe par fchadi. Daschs warbut jau pascha eefahfuma to atgida, bet tam bija, ta fahfot, fraumei japelb lihds. Ir semkopji, kuri weenu laiku apfehja gandrihs zeturtu datu no fawa tihruma ar lineem; lam bija ap simtu puhrweetu azamas semes, fehja ap diwdesmit puhrweetu linu. Kamehr lini labi malfaja, eenefa tas labu naudu, jo daschu gadu dewa par puflihds labeem lineem 50—60 rublu birkawa. Ja nu to eegaumejam, ka no puhrweetas fehjuma pa leelakai dalai arweenu dabu wairaf la birkawu lihds pufotras birkawas, tad ta butu tahda pelna, kahdu reti dabus no kahdas labibas; bet taf, ja mehs apflatom zitus apstahklus, ar lurreem linu audsefchana fahfita, tad redjam, ka lini neeenefa gandrihs nefahdas pelnas. Wifpahrims linu darbs ir weens no wifgruhtakeem; wiazsch prafa dauds darba un laika, un tilai zaur to tas isnahza lehtaks, ka kalpus der us gadu, un ka zaur lineem teem ir pastahwigi darbs. Lini kalpus apfrahwa ar loti geuhitu darbu. Agraki teem seema bija weenigi weeglaki peefkopfchana darbi, ja dauds, malfa japeewed, bet kamehr fahfa feht linus leelaka mehra, palika kalpu stahwofkis dauds geuhitaks. Zauru seemu teem jafrahda ar linu malfchana un tihrischana aukstas rijad, un jastahw putellid, kas preefch weselebas dauds fahdigaki, neda labibas putelki. Preefch zitahm pee mahjahm wjadstigahm peefkopfchanahm neatleef laika, seema paet weenigi linus apstahdajot, un pawafara atfal feidsjami lauku darbi. Zaur to ari pa dalai isfahdrojahs, kadehl kalpi paleef neflaufigi un fahf arweenu wairaf furnet par geuhiteem darbeem un geuhito dshwi. Agraki teem bij fchai sira pateefi dauds weeglaki. Wehl tagad tahdds apgabald, kur mafal audse linus, manama labaka fahfifchana starp kalpeem un fainneekem. Seme teef zaur leelu linu fehfchana loti noplizinata, ihpafchi kad laufus jau ta knapi mehfo aif mehflu truhkuma. Bet kahdu labumuu augstahs linu zenahs eenefa semkopjeem, neflatot us semes noplizinafchanu? Te mums atfal ja-atbild, ka nefahdu! Linu zenahm pazelotees un linus leela mehra audsejot, pazehlahs loti kalpu lones, kas kalpeem

ar nebija par fwehtibu. Kalpi, zitadi flikti turet un no geuhiteem darbeem nospeefit, padewahs frogu preefeem un atfahja pa leelakai dalai frogis fawas leelahs lones. Linu zenahm pazelotees, tika augstahs rentes un pirkfchana zenahs wehl wairaf fadahrdfinata. Tais apgabald, kur fehj dauds linu, ari dferfchana pehdejas gaddis loti sipri isplatijufehs, ihpafchi ta fahfita bairifcha, ka Widsem ap Zeham, Walmeeru, Walku, Nujeni un Limbascheem. Tur dascha mafal frodstra, kas stahw pawifam atfatu no leelaka zeko, isdser wairaf alus, ka zitur leela frogu. Frogu rentes fahzlahs ihfa laika dubulti, pat tihfshahrtigi. Par frogem, par lurreem ne wifai ilgi atpalaf malfaja 600 rublu, malfa tagad 1200—1400 rublu rentes gada. Par to neweens nefchahufers, ka frogu rentes aismalfa weenigi muhsu fainneeki un kalpi; no zitahm lahrtahm frogem maj jeb nefahdas pelnas neatlez. Pastahw katra leelaka walfsi alus bruhfis, kas pee leelas dferfchana newar peebruhmet ween alu. Naw nefahds leelais bruhfis, kas pa gadu eenef 10,000 rublus tihras pelnas. Alus ir pa leelakai dalai loti plahns un flikt. Mas ari prafa pehz laba alus, un atrodahs deefgan zilwefu, kas alu, no ka otru deenu nefahp sipri galwa, nopel par ne lam nederigu, fo dferot ka uhdeni. Pagastam jeb priwat perfonahm, ka finams, naw atlauts zelt frogus jeb taifit bruhfchus, pehz fcheem ari naw wairaf wjadstibas, bet ja pagastam peederetu teefiba par frogem un bruhfcheem, tad tas waretu weenfahrt aprobeschot frogu flaitli, otrfahrt pelna no frogem un bruhfcheem nahku pagastam pascham par labu un waretu tapf isleetata preefch pagasta wjadstibahm. Tagad, ka jau teizu, ir wifa fchi leela nauda weenigi muhsu muifchneekem par labu — un nauda, ka finams, ir wara.

Leela linu audsefchana ir it ihpafchi wainiga, ka fimis un wehshi nobeidfahs un isnihst muhsu upes un mafafas eferds. Linus mehrtz loti beeschi upes, ja tahs naw par dauds fraujahs, kur to newar darit. Semes mahrdis atrodahs uhdens tilai flapfahds gaddis, faufds gaddis tuapreem tee ir tuffchi, un tad lini, gridot negribot jamehrtz upes un eferds. Tapat kas bija 1882. gada wafara; uhdens semes mahrdis nebij ne piles; upes mehrtza linus neween fainneeki, kas dshwo upmald, bet ari fainni woda wairaf werrfes tahlu fawus linus turp. Ari upes bija zaur leelo karstumu uhdens loti malfs, un kad apdoma to linu wairumuu, kas pagahufchu wafaru, lai gan tad linu pa pufei mafal bija fehts, ka agrafds gaddis, upes tika fagahfita, tad gan waram noyraf, ka tas maitaja uhdeni. Uhdens fahweja wairaf deenas netihri fahfch un sipri fmirdeja. Wehshi nahza leela flaita mala, newaredami panest linu fmatu. Apfahf truhmeew warea atrost pehz kahdahm deenahm dauds wehshu nobeigufchahs, kas ar nejanu fmatu pil-dija gaisu. Ne dauds labaki klahjahs fimim. Sufchus beeschi atrada us faufuma gulot; dascha weeta pat rofahm tos is uhdens mala fweedufchi. Apdullufchahs fimis warea fert leela wairumuu ar leekaji, kobri un ziteem fwejas rihleem, ihpafchi awotainas weetas upes, us furahm tahs nahza pee tihrafa uhdens. Zaur likumu ir gan aifleegts mehrtz linus upes un eferds; fods par katru mahrtu ir 25 rubli, pee lam linus pat pufmehrtus war kotra laika ismest us faufumuu. Ja to likumu pateefi ispiditu, tad gan rets to pahrfahptu. Pehzal finams, jabut manigam, ka kahdu eerehdni no brugu-teefas nefuhfa pahrlabot. Dfird ne reti no dascheem isfalam domas, ka fche neefot wehrtis runat no fimim, jo kas tad gan no fimim dabujot pelnu, turpretim ja faufu gada newaretu mehrtz linus upes, tad tas butu preefch semkopjeem besgaliga fahde. Ja nu ari butu teefa, ka mafafas upes atfahfatu no pilfehthas neweens ar fimim pelnu nefen, tad taf tahs ir derigas un gahrdes fumos preefch paschu pahrtitas, un wjadsetu bishitees tahda breefmiga wihfe nobeigt dshwus radijumus.

Bet nu pehdejas diwi gaddis zenahs par lineem glufchi nofrita. Taifnibas pehz ari mahju un frogu rentem wjadstija kriht, bet tahs palika tikpat augstas, ka bija pazehlfchahs labas linu gaddis. Gan teefa, ka kalpu lones tais apgabald, kur linu dauds fehja, manami krita, bet wairaf ari neda. Loti dauds fainneeku un frodlineku atrodahs tagad geuhitds apstahfids; mafal turigeem bus ja-attahj fawas mahjas, un ja weena dala ari zauri isfufkees, tad tas tomehr deefgan geuhiti nahfkees. Daschi bija tilai taf zeriba, ka lini joprojam labi malfahs, usnehmufchees augstahs rentes. Tais laifds beeschi ween gadijahs, ka dauds linu kuptfchi, kas us semem is kahdas pilfehthas eeradahs un us birkawu linu arweenu pahri rublus wairaf folija, lineem kribtoeef, taifija bankroti, zaur fo daschs semkopis wairaf simtu us reiff faudeja.

Ta mehs redjam, ka kawelki, kas wehl arween nefauj usplaukt muhsu semkopibai, ir meflejami zitis dshlaks zehlonis, un preefch semkopjeem nefahgds apstahf-

ids. Rabofhanos fchaf leeta waram tilai tad gaidit, kad augsta Waldiba pate drihsumu isdotu daschus zeeftakus likumus, kas butu wifceem weenlibdfigi jaispilda.

Daschadas sinas.

No eefschjemes.

No Naufas. It latris gadu nodfihwojis ftatabs atpakal, la ir pa fcho garo zeku gabjis. Ka nostaigata zeka wairs neredi, newar ari nodfihwotas deenas wairs redlet; bet atmira paleel eewehrojamee atgadijumi. Muhs Naufeneefchus fchis pagahjuschois gads apjeemoja ar wairaf eewehrojameem atgadijumeem, no fureem fche lahdu peemineschu: Gada fohfuma tifa diwreil pagasta wezatee wehleti, tadeht ka pirmo draudses kungo nepeenehwa, par to fuhdseja pee gubernatora fga, un nu palika pirmiswehletais par pagasta wezako. — Katra gada mums ir seme mehrita, ta ari pag. gada moja mehneft. — Septembri muhsu dsmistkungs, peepeschi no fchejeenes aifbrauzis. Pehz dsmistkga aiseefchanas nahja mums par waldneeku Ramkas barons, furesch tuhlin fahka wifu par jaunu eegrofit, 25. sept. atfazija rentes kontrakteem un peefolija dsmistpirkchanu, dahlderer par 240 rbl. Nu gan bija drufku to domat, la lai nu war dshwot? Kudens rente jamalka — pirkchanas nauda jamalka, un eenahfuma naw nelahda. Bet palika wehl pa wezam. Kad nu fchis muhsu leelkunga weetneef 7. oktobr. uf Naufu brauzot fahfchauts tifa no negehligas rokas, un wairs newareja par mums waldit, tad wina weeta mums tagad ir par waldneeku Swahrtamas leelkungs. —

Pagahjuschois gads gan bija wifai Baltijai loti dihwains, bet mums Naufeneefcheem pawifam raibs gan ar fchahdeem gan ar tahdeem gadijumeem. — Pag. gada mums bija trihs pagasta wezatee un trihs muifchas waldneeki, latris nahkamais arweenu to fawadu eerifte. —

„Kaut Naufa gan ir nabaga,
Ar waldneefceem taf bagata.“

Atstahim nu pagahjuschus laikus un zerefim uf labaku nahkamibu, tapat la „Rigas Wahzu awises“ teefcham mums femtopjeem gan ir ta jafala: Zerefim uf labakeem laikeem, un waram gan drofchi tijet, ka muhsu zeribas peepildifees. Pagahjuschus laikus mehš sinam, bet nahkamiba mums naw til ftaidri sinama, — bet mehš waram tijet, ka muhsu Semes Tehwam ir turplikam patiks par muhsu labklahfchanos gabdat. Deems lai fwehti un ufur muhsu augto Semes Tehwu un lai dod labas fefmes senatora rewifijai — to wehlahs latris Latweetis. —

No Rindes (Dangawas muifchas). Rindes draudfi peeminot, tibri newilfchus ifspruhf fchee wahrdi pahrluhpahm: „Al prahtra, mihlo zibuliz, nahj jel atkal mahjas“ un teefcham ari ne bes eemefta. Bus lahds labš laizinfch patezejis, kad muhsu Rindes draudfi gabja latris fawu zeku meerigi un klufi, neluhfojot uf bahbriau dshwofudraba mehlem, kas fchad un tad luhfoja fchim waj tam fchehklus zeta meft. Ari muhsu dseedafchanas beedriba gabja meerigi fawu zeku. Pa wafaru, kad wifš wehl faloja un fruhmi uu loki dewa deefgan pawehruma pilnas ehnas, wina pat irihfoja deefgan beefchi — gandrihs pa dauds beefchi — falumu balles un fwehtfus. Un tas tad ari bija pee tam wainigs, ka frodineefceem to timpu mafaf eenahja, jo pagasteni labaf gabja falumu fwehtfus, kur pret fauli un dundureem wareja pawehrumu fruhmids atrahf, neta frogu, kur pret muifchahm nelahda glahbriau nebij, laut waj tahs ar wifu meefchu fulu un alkoholu norij. Bet tagad, aj! pee mums ir wifš pahwehrtes. Krogds naw wairs muifchu, fruhmi ftahw faili un behdigi un tanis nenoteel nelahdi falumu fwehtki; un muhsu dseedafchanas beedriba, kas pahfahweja gandrihs, jeb ar if pilneem 40 dseedatajeem tagad pahwehrtufes par mafu pulziru, neluhfojot uf zeem. wadonu puhlineem, to ufuret un wadit jo projam. Kadeht dseedataji atlahpjahs, to warbut til wini pahchi sinahs ifflaidrot. Ka zeem. dseedatajeem butu apnizis, laut gan grubtais, tatschu patihkamais darbs, to negribu tijet. Bet butu loti nofchehlojams, la wini butu deht lahda neeziga eemefta atfahpufchees. Zeem. Rindeefchu jaunekli! neleefatees zaur neefceem atbaiditees, bet pahfephejat wihriifchi wifus fchehklus un tilai uf preefchu! It ihpahchi Juhs, zeem. Rindeefchu flaitas tautees, neatraujatees no dseedafchanas beedribas, bet efat ziteem par labu preefchifimi, jo Juhs ar fawu klahbuschunu dauds fpehjeet. —

Medsedami, la dseedafchanas beedriba ir aplufufe, frodineeki naw laifki, bet eegahda pahri „pijolneeku“ un taifa frogu balli, kurp ari nu lautini fheidfahs. Daschi pat wehl igudro zitus lihdsikus, lai laudis pee frogu peewilktu. Ta par peem. ifeet fira, la 9. janwar D. frogu buschot teatris. No nu mahfia wehl wairaf gaidit, nu til uf frogu! Amahl frogu, un lo nu eerauga teatra weeta? Naw geuhli ufminet — negehligu fehmoschanos. Daschi Widsemneeki pahrgchufchees par faldateem, ziti pahwehrtufchees par wehneem un zits par lupatu ehrefti. Welni un ehrefti sinams wif freetni peedsehrufchi, protams newis pee alinga, bet pee fhwu un bairifcha pudelem, un ta rahda wifnekreemalos jofus. Daschi par tahdu teatri fapihfufchi, bij gatawi jau welnus fakaut un ehrefti ifahf, ja tee wehl reis butu rahdijufchees. Ja teefcham: prahtra nahj mahja! Butu ari wehlejams, ka waldiba par to gabdatu, ka tahdas leetas turpmal nenotiftu. Balteets.

No Saulas. Par feemu mehš tagad nodarbojamees pa leelakai dakat ar malkas un balku ziefchanu un peewefchanu. Tahdeem, kam mehš tuwu, gan atleel laika ari braukt pelnas, kas no dascheem ar fefmi teel darits. Bet kam mehš pa tablu, labi, ka tilai war peewest few. Malkas mums ir dauds wajadnigs, jo labibu lattejam wehl pa wezam, rijas un fukam ar friguleem. Daschi gan ir jau eepirufchees ar fingu fpehkeem djenamas kulamas mafchinas; bet tahdu naw dauds. Tifai isgabjuscho rudeni nopirka B. un D. fgi twaifu kulamo mafchinu, ar furu pret mafu atmafku ari ziteem iflu. Ja mafchina ftrahdahs lahrtigi un wehš wehlefchanahs iftus, tad tas bus daudseem par leelu labumu. Labiba pee mums bij pa-augufe ta pa widam; tilai zenas ir par dauds semas. Ar femtopibas lahofchanos eet wahji uf preefchu. Tadeht waram preezatees, ka efam fahfufchi dibinat femtopibas beedribu ar ftrahfchanas un aifdofchanas kof. Teefcham labš folis uf preefchu! Statuti preefch lahda laika jau eefneegti peenahzigu weeta deht apftiprinafchanas. Beedribas darifchanas tifs westas, protams, Latweefchu waloda. Tad ari efam eefahfufchi dibinat labdaribas beedribu. Ja beedribas ftrahdahs fefmigi, ja tanis waldihš tautifks gars, kas wifur ir ftrahdijees par fwehtibu nefofchu, tad tahs bus ari muhsu apgabalam par fwehtibu.

Peem mums lafa wairaf ifglitotee tautifkos laifrafkus, la: „Balki,“ „Balt. Seml.“ „Balt. Wehfin.“ u. z. Tifai pee mahzitaja un ffrihwera wehl teel „lahdeem“ labprahf apfteletas Jelgawas „Latweefchu Awises.“

No Rijuma. Ka ta faulfo tautifko laifrafku lafatajeem negaidita brihdi daschas nepatiffchanas war raftees, to peerahdihš ari mans atgadijums. Isgahjuscha pawafari, no geuhtheem deenas darbeem noguris, biju patlaban nolizees gulet, kad pulkften 9 wakarā mani modinaja un uf pagasta namu wehftija. Pagasta waldes pawehlei jopalkaufa. Tur nu lihds wehlam wafaram noturets, dabuju beidiot no pagasta preefchneeka dfridet, ka efot deht lahda rafka „Balt. Seml.“ apfuhdsetis. Idewa otu terminu ar pawehli, ka man ari „Balt. Seml.“ uf pag. namu janem lihdsi. No tam nopratu, ka pagasta preefchneezibai „Balt. Seml.“ lahds jauns nepafiftams swehrs. Bet ar fcho manu noprachanu ari peetika. Nowafajos tilai weltigi wefelas diwas deenas! — Par lauku rafchajumeem runajot, jafala, ka rudfi bija loti labi, kartufeki wideji, wafareja un lini, deht pahrlieziga faufuma, wahji. Zenas ir semas un tapeh; gan ar malfafchanahm bus geuhfa zauri tiffchana. J. B.

Kewele, (Kurfeme, Zulumas aprinkfi), Jaungada deend irihfoja teatri un ftrahdija „Alga pehš nopelna“ ftatu-luga trijds zehleendš no R. Kalnina. Eewehrojot, ka teatra irahdifchanas mehrtis tatschu bij, fameem laimkeem patihfkanu wafaru irihlot, kritikas weeta iffazifim wehlefchanos, lai diletanti — un tahdi tatschu wif muhsu laukteatru akteeri un aktrifes ir — newem tahdas leelas un geuhfas lugas, bet mafakas un weeglakas, tad panahfim wairaf fefmes. R.

No Rihwes Behrfes. Ka if gadus ta ari fchogad Dseefmu-kronis fawus gada-fwehtfus nofwineja 6. janwar — fchoreis fawus 16. Dseefmu-kronis peeder pee wifu wezafajahm dseedafchanas beedribahm Kurfeme, jo zil man sinams, tad tilai Gezawas un Brambergu Rihgo beedriba war mehrotees ar wina wezumā. Sapulzes Dseefmu-krona beedreem noteefahs flolas nama, kas tagad labaks neta fenaf. Iai gon wehl dauds, dauds truhfti no labuma. Ari wif irihfojumi bija jaisrifko flolas nama, jo labatas telpas nebija. Bet lahds gadus atpakal beedriba ifdewahs preefch irihfojumeem ifluhgtees telpas muifchas fahles no pahfa pagasta dsmistkunga, barona fon Girkfa. No ta laika Dseefmu-krona irihfojumi peenehmufchees gan leelumā gan glih-

tumā. Jau no pahfeem pirmojeem beedribas pahfahwefchanas gadeem winas irihfojumi atradufchi publikā leelu patiffchanu, weenlahrt gan tadeht, ka aplaimesfchds tabdu preeku truhfa, bet otrlahrt jo wairaf zaur fawu faturu — pahra nelaimes gadus atflaitot, kur beedriba zaur flitkeem preefchneefceem bija noflihdejeje uf wifai sema ftahwokka. Kaut ari wehlahr apfahrtne zitas beedribas ifzehlahs, tomehr Dseefmu-krona irihfojumi bija un palika weenmehr tee pahrafke lihds fcho baltu deen. Tas fakams neween par weefabahm iftabā, bet wehl jo leelaka mehra gandrihs par falumu-fwehtkeem, kur weenumehr ftingra un patihlama lahrtika walda, lai gan dolibneeku milsum dauds. Te man japeefihme ta nofchehlojamā buschana, ka peedferchanahs un laufchanahs nahlufe leela zena daschu lauku beedribu bet jo wairaf priwat perfonu falumu-irihfojumds. Bet no Dseefmu-krona mehds teift, ka ta ta weeniga beedriba, kur nekaujahs. Kopsch beedribas jauktais toris ifpuejjs — nu jau bus lahdu gadu 10 — beedriba ar fawu wihru toxa dseedafchanu naw warejufe dauds lepotees, lai gan fchur tur dseedataji godam parahdijufchees. Jauklajahm, brihnum jauklajahm dseefmahm, dseedatahm no ftaltahm, flaitahm leepas meitahm un zehleem ofoldehleeem bija leels peewilfchanas fpehks pirmajds Dseefmu-krona gaddš; pehdejdš turpretim zits kas publikai beedribas irihfojumus eeflaweja. Labo lahrtibu jau peeminejahm. Dseefmu-kronis, proti, gahdojis dalibneefceem arweenu to jaunu un patihfkanu pafneegt. Te wifsch irihfoja teatri, te tehjas wafaru, te gada-fwehtfus, te falumu preekus. Un kad jau pliki falumu preeki fahka ta ka apnift, tapeh; ka tos pahraf beefi un latra pagasta gandrihs irihfoja, tad Dseefmu-kronis sinaja jaunu peewilfchanas lihdsikli atrahf, pirmā no beedribahm faweenodama falumu-fwehtfus ar teatra ufwedumeem. Bet gribeju fchoreil lahdu wahrdiru fazit par pehdejo irihfojumu fch. g. 6. janwar. Apmeklets wifsch bija leelum leela ftaitā, jo wareja but lihds 250 perfonu. Ubas fahles bija la peebahftas no danzotajeem, ta ka no ehrtas deefchanas newareja but ne runas. Dseefmu-kroni! efmu Lawš draugs un lahwehletajs, kas alafchin Lawš irihfojumus apmeklejis un par teem preezajees; newem tadeht par launu, ka teju lahds warbut Lew nepatihfkanus, bet tatschu pateefigus wahrdus ifmetifchu — Lawa pahfa labumam tilai. Schim pehdejam irihfojumam dauds kas truhfa no tahs zehlibas, ta fwara, tahs patihkamibas, tahs omulibas, kas zitam reifahm to glihti pufchloja. Bija pa dauds leelš mudfchelis un farunatajees fawahm balfim padikti lahwa atfkanet. Nepeeklahjibas gan nenotifahs, bet war tomehr fazit, ka truhfa ta la peeklahjibas, fmalljuhtibas. Un tas wifš nahja zaur — bufeti, kas fchogad pirmoreis Dseefmu-krona gada-fwehtfus parahdijahs. Beedriba lihds fchim pate wifu apgahdaja, beedreem pafneegdama alu, limonadi, fchnabi un tehju ar uflofchamo. Sinams, tas wifš faweenojahs ar leelahm grubtibahm preefch irihfofotaju komitejas un daschu reis ar naudas faudsejumeem preefch wifas beedribas. Bet irihfojums zaur tam zeltin zehlahs. Iai gan dalibneefceem leelu leelas zenas bija jamalka — wihreetim pufotra rubla — tatschu latrs dewahs mahjas pilna meera ar irihfojumu un ar apnemfchanos zitu reis atkal eeraftees. Scho pehdejo reis dewamees mahjas ar nefafkanu frdi un ar wehlefchanos, kaut nahlofchu reis butu labaki. Zitahm reifahm bij wifceem deefgan, fchoreis dascheem fungeem bij toteef pa dauds, kas kundsem pa maf. Zif patihfams bija atpuhtas brihdis, lahdoi ftundizai paejot ar tehfofchanu; jutamees tibri la familija. Ja fchogad ta butu bijis, tad ari ufwestajam Schihdu-danzim butu bijis wairaf ifdewibas ua ehrtibas. Ja nu nelahdi newaretu bes bufetes iftift, tad jarauga to wehl tahlah aifzelt no fwehtfu ifftajahm telpahm, pawifam lahda otra gala iftabā. Iai nu paleel, atwehlam ufzihfigajeem Rihw-Wehfinneefceem pahfeem to leetu fihfaki apfpreesti. Wehl man weena leeta ruhp fazit. Waj nebutu derigi, ka Dseefmu-kronis nahlamam iftabas irihfojumam iffludinat, ne-eefwehftitahm meitenem naw brihw pee deefchanas peedaltees? Tahdas balles tahdahm jaunahm dwehfelitem tilai par famaitafchanu. Katrai leetai fawš laika, un mums Latweefcheem gan butu japafargahs no tahdas pahfmalzinatas, pahfppihletas buschanas, kur behni no 12—13 gadeem jau teel eeraudfti par jaunfungeem un jaunfundsem. — Tad ifnahf gefofchanahs. To wajadsetu wezakeem eewehrot, un no tam atfarga-tees. Tahs bija manas weenlahrtfchas domas. Tagad, laipnais laftaj, dshwo wefels, bet uf fatiffchanos nahlofchā Dseefmu-krona irihfojumā, waj nu preedaja waj zitur kur, jeb Rihwes muifchas barona plafchajās, jauklajās telpās. —

Peterburgā, 21. janw. Walle Semaspil, 19. janwaru bija fpofta; bija wairaf neta 2500 eeluhgru weefu. Danzofchana notifa Nikolaja fahle; muftanti farlanods faftandš. Keifars bija kawaleergwardu mundeera, Kei-

